

Hospodárske právo z pohľadu súdneho znalca, skúsenosti, aplikácie a upozornenia

/ informácie pre riadiacich pracovníkov v rezorte SUZ /.

Motto:..... „*Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, obhliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd. / § 125 - Dôkazné prostriedky, Občiansky súdny poriadok /“.*

Rozvojom strojného vybavenia narastá potreba nielen poznania stavu strojov a zariadení ale sa stretávame v neustále rastúcej miere s legislatívou. V nadväznosti na zvyšujúce sa výkony a zložitosť zariadení spoliehanie len na senzorká schopnosti človeka nárastom zložitosti, je doslova lotéria čo sa týka spoľahlivosti a bezpečnosti. Preto legislatíva postupne zvyšuje potrebu zaisťovať vysokú bezpečnosť, aj zapríčinenú vadným riešením a používaním.

Právo je súhrnom právnych noriem, ktorých dodržiavanie je záväzné a štátom sankcionované. Za právnou normou stojí vždy štát so svojou donucovacou mocou. Právny poriadok je súbor pravidiel v rámci daného štátu, a je vždy viazaný na tento daný štát.

Už v starom Ríme tiež platilo, že zákonov je veľa, ale právo jedno — Ius unum - Lex multiplex. A Rímske „ Ius appellatur non quia iustum est, sed quia iubetur“ – preložil v publikácii „Latinské právnické výrazy a výroky“ Prof. Rebro ako - právo sa tak nazýva nie preto, že je spravodlivé, ale preto, že je nariadené.

Pojem právo, nebol nikdy definovaný, ale štúdie uvádzajú, že vymedzenie samotného pojmu, sa a čo je najhoršie niekedy chápe aj okruhom v danej oblasti školenými a používa sa nie jednotne, ale niekedy až svojsky.

Pojem práva má dve podoby – všeobecnú a právnu, ktoré sú úzko spojené. Tiež sa dá uviesť, že právo znamená predovšetkým nárok, oprávnenie, zdôvodnené zákonnými ustanoveniami alebo zvyklosťami, kde majú dôležité miesto etické a historické rozmery.

Ďalej preto v záujme zachovania životov a zamedzeniu ohrozenia zdravia predpisuje zákon aby boli používané bezpečné zariadenia a pracovné postupy, Z uvedeného je zrejmé, že sú tieto postupne nielen sprísňované, ale aj podrobnejšie definované.

Článok sa zaoberá procesným postavením súdneho znalca až v konaní pred súdom a to obsahovou stránkou znaleckého posudku a otázke dôkazov. Ďalej prípadnou komunikáciou medzi účastníkmi konania počas znaleckého dokazovania a až v konaní pred súdom. Súčasťou tohto dojednania je stručný exkurz do právnej úpravy, prostredníctvom ktorého sa odkazuje na nevyhnutnosť súdnoznaleckej činnosti v konaní pred súdom, prípadne orgánmi verejnej správy.

Objektívnu potrebu dôkazu už poznalo rímske právo: Omnis bona ratio potest dici argumentum ... nam argumentum est ratio rei dubiae faciendissidem, quicquid ergo facit fidem der re dubia, potest dici argumentum (Baldu) – v spresnení Prof. JUDr. Karol Rebro, DrSc, UK PF, to znamená: každé dobré vysvetlenie možno nazvať dôkazom, lebo dôkaz je vysvetlenie, ktoré robí pochybnú vec vierohodnou... preto dôkazom možno nazvať všetko, čo pochybnú vec robí vierohodnou.

Rozvoj vedy a techniky v priemyselnej praxi a aj v občianskom živote, prináša konštruovanie, vyrábanie a dodávanie do obvyklého používania množstvo náročných strojových zariadení. Nie je zriedkavosťou, že sa s ich zavedením do každodenného

využívania stretávame aj v bežnom živote občanov. Sú to výsledky technického rozvoja, s ktorými sa občan, ale aj podnikateľ stretáva jednak ako s novými výsledkami vývoja alebo ako s výsledkami rôznych technických inovácií. Prirodzene, že sú vyrábané v neustále sa rozvíjajúcom priemysle, pri neustálom ich vývoji a následne sú predmetom ich predaja pre ďalšie všeobecné a najmä bezpečné využitie, a to až do možného štádia ich zneužitia. Ich zavádzanie do bežného výrobného alebo občianskeho využívania často nie je priamočiare. Mnohokrát sa stretávame aj s tým, že prichádza k rôznym nedorozumeniam, ktoré vyúsťujú k následnému riešeniu až na pôde súdov. Z tejto skutočnosti sa nastoľuje celkom prirodzená požiadavka, aby sa pred vydaním príslušného súdneho rozhodnutia objasnila aj technická, užívateľská a iná stránka veci samej, aby súdne rozhodnutie bolo nielen v súlade so zákonom, ale aby pôsobila aj preventívne do budúcnosti. To tiež platí pri potrebe reagovať na konanie kontrolných štátnych orgánov.

Na tomto mieste sa pokúsim poukázať na niektoré otázky, ktoré súvisia nielen postavením súdneho znalca, ale aj na nadväzujúcu právnu úpravu, ktorá je v práci súdneho znalca využívaná.

Zároveň sa pokúsim tiež ponúknuť pohľad osobitne na vývoj právnej úpravy z hľadiska precizovania jednotlivých právnych inštitútov pri vypracovávaní znaleckých posudkov zo strany súdnych znalcov, a najmä definovania pojmovej stránky jednotlivých aspektov súdnoznaleckých zistení.

Postavenie sudcu ako konkrétneho predstaviteľa súdnej moci je dané nielen jeho ústavným rámcom (siedma hlava Ústavy Slovenskej republiky), osobitne v zák. č. 335 / 1991 Zb. o súdoch a sudcoch v platnom znení.

Žiada sa na tomto mieste poznamenať, že sudca má postavenie verejného činiteľa. V kontexte tejto problematiky jeho úlohou je nestranné zameranie sa na žalobný petit veci, aby bol nielen určitý, jasný a vykonateľný, ale tiež aby bola naplnená základná axióma – úloha ochrany zákonnosti, špecifikovaná v jeho osobitnom procesnom mieste v rámci zák. č. 99 / 1963 Zb. v platnom znení, ďalej len O.s.p.

V tejto časti súdneho konania sa meritórne niekedy žaloba zameriava na operovanie s takými technickými detailmi prejednávaneho problému, pri zvládnutí ktorých nie je možné sa zaoberať bez odborného pohľadu na vec, pričom technicky znalá osoba (súdny znalec) má za úlohu súdu napomôcť k riadnemu zisteniu skutkového stavu.

Pre názornosť je možné uviesť ako príklad všeobecne známu situáciu:

Zákazník chce reklamovať zakúpený napr. osobný automobil. Ako dôvod neuvedie, že jeden z brzdových valčekov (ktorým pôsobí u kvapalinovej brzdy tlakové médium na vlastnú brzdú), je vadný. Pritom celý problém v konečnom možnom hodnotení, môže byť vyjadrený ako nefunkčnosť brzd, ako celku.

Nakoľko sa jedná o technický problém, nemá sudca ako a o čo oprieť svoje právne posúdenie nastoleného problému, ktorého ťažisko je v nefunkčnosti uvedeného zariadenia.

Aj keď súd svojím uznesením ustanoví súdneho znalca, vzniká tu problém, aby sa súdny znalec vyjadril k nastolenej otázke na základe objektívnych, teda v určitých technicky akceptovateľných definovaných veličinách (vyslovenie právneho názoru je dominantnou vecou súdu) t.j., aby niekto skutočne a fundovane zistil, že je ten detail vadný (a hlavne prečo a nakoľko), musel by tento dielec rozobrať.

Až po rozobraní a nájdení závady, toto zistenie znalecky definuje, ak neaplikuje inú vadu preukazujúcu dôvod či základ uvedeného stavu, a môže dôjsť k riešeniu problému.

Môže tiež nastať situácia (zo súdnej praxe dostatočne známa udalosť), že následne obhajoba môže vyrukovať aj s argumentáciou (s čím sa obvykle stretávame), že k poruche predsa došlo pri technickom rozobraní veci, ak chyba nie je úplne preukazná.

Bežne sa udáva, že dobrý obhajca spochybni aj nespochybniteľné, ak k tomu má vytvorený priestor i možnosti. Prehlási napr., že tá závada je spôsobená neodbornou demontážou.

Tu sa žiada, aby sudca prijal na konanie pri splnení podmienok stanovených občianskym súdnym poriadkom, len také súdu adresované podania, v ktorých je jasne definované čoho sa žalobca domáha, aby súd mal tiež z procesného i hmotnoprávneho hľadiska jasno, o čom procesným stranám v konkrétnom právnom prípade ide.

Ideálne je porovnať zistený stav s hodnotami použitými v podstate ako etalón – fyzikálny normál, ktorého veľkosť je prijatá ako základná veličina.

K spomenutej otázke bŕzd, je to jasne definovateľná ich znížená alebo až úplná neúčinnosť. Aj preto je potrebné stanoviť jej charakter a až veľkosť. Konkrétne, na jej stanovenie tu existuje skúšobné zariadenie, brzdná „stolica“ v staniách technickej kontroly, na ktorej sa dá premerať brzdny účinok. Jeho hodnota, je predpísaná konkrétnym technickým predpisom.

Keď sa na reklamovanom vozidle nenamerajú stanovené hodnoty, tak je celkom prirodzené, že záver je, že uvedené vozidlo je nespôsobilé k prevádzke na cestných komunikáciách.

Zložitejšia situácia nastáva, obrazne povedané, keď niekto kúpi vec alebo až výrobnú linku a reklamuje, že táto nespĺňa jeho očakávania, ktoré očakával ako samozrejmosť. Napr. zaplatí cenu odpovedajúcu cene v minulosti populárneho a tradičného Trabanta a chce, aby mal vlastnosti Mercedesu.

Tu je tiež zásadnou otázkou, ako má byť definovaný konkrétny žalobný petit. Všeobecné konštatovanie, že sa úžitkové vlastnosti kupcovi nepáčia nie je možné konkrétne vyjadriť. Obvykle dôvodom je skutočnosť, že ku každej technickej, či inak kvantifikovanej hodnote prislúcha určitý stav a veľkosť, niekedy nazývaný kvalitatívny technicky ustanovený štandard, niekedy označovaná pojmom kvalita.

V praxi bola kvalita definovaná, napr. Ladislavom Staruchom, predsedom Slovenskej potravinárskej spoločnosti pri SAV, keď na otázku: „Čo je vlastne kvalita“? odpovedá: veľmi zjednodušene: „Je to súbor vlastností, ktoré má výrobok splniť, a to pri najnižšej nadobúdacej cene“.

Zjednodušene je možné nastolenú otázku vymedziť ako súbor vlastností, a tie je potrebné náležitým spôsobom definovať. K takémuto vyústeniu majú smerovať všetky otázky technické, technologické, a až následne otázky právne.

Táto skutočnosť kladie vysokú odbornú náročnosť pri riešení vzájomných sporov, na dokonalé zvládnutie a hlavne posúdenie prevažné technických problémov.

Snaha obhajcov sa sústreďuje na vnesenie až takých detailov problému do konania množiny, že sa komplikuje stanovenie meritórneho – podstatného, vecného, zásadného technického problému. Uniká tak to podstatné petit – časť spisu označujúca to, o čo žiadateľ žiada. Takto si obhájcovia doslova nechávajú otvorené „zadné dvierka“, pre neskoršie doplňovanie a to až nepodstatných detailov.

Pri stanovení úlohy znalcovi je preto nutné uviesť, z akého skutočného stavu má znalec vychádzať, na čo má prihliadnúť a s čím sa vypoariadať. Tam, kde výsledky dokazovania nesvedčia jednoznačne pre existenciu alebo neexistenciu určitej skutočnosti z ktorej má znalec vychádzať, a kde konečný záver o tom bude možné urobiť až v rozhodnutí vo veci samej, možno znalcovi uložiť, aby sa vyjadril alternatívne.

Vo veľkej miere je otázka dôkazných prostriedkov používaná v trestnom práve. Dôvodom bola skutočnosť, že znalecké dokazovanie je jedným z dôkazných prostriedkov, ktoré nový Trestný poriadok demonštratívne vymenúva v ustanovení § 141 a 142 Trestného poriadku (účinný po 01.01.2006).

V minulosti platná právna úprava nerozlišovala, a to až do novelizácie Trestného poriadku, medzi dôkazom a dôkazným prostriedkom.

Zmena v tejto časti právnej úpravy nastala v roku 2002. Konkrétne od 1. októbra 2002, keď vstúpila do účinnosti novela trestného poriadku prijatím zák. č. 422/2002 Z.z. Je možno konštatovať, že prijatím tejto nesporne významnej novely trestného poriadku došlo k zosúladieniu Trestného zákona s teóriou trestného práva procesného.

Podľa už citovaného ustanovenia za dôkaz môže poslúžiť všetko, čo môže prispieť náležitému objasneniu veci. Z výkladu tohto ustanovenia vyplýva, že ako dôkaz môže slúžiť aj znalecký posudok, presnejšie výsledok znaleckého skúmania obsiahnutý v znaleckom posudku, ktorý bol získaný zákonným spôsobom. Tu tiež vstupuje do konania otázka, definovania výpovednej hodnoty, založenej čo najviac na merateľných a hlavne stanovených hodnotách.

Veľkú úlohu má aj otázka dôkaznej hodnoty. V rámci objektivity musí znalec preveriť úplnosť dostupných podkladov a posúdiť ich prijateľnosť aj z hľadiska fyzikálno – mechanických vlastností materiálov, prírodných zákonov a vecnej príslušnosti.

Objektívnosť vie zabezpečiť aj podiel znalca pri zabezpečení dôkazov. Dôkaz slúži na to, aby bol v konaní zistený skutočný stav vecí, objektívna pravda. Procesná teória pod dôkaznými prostriedkami rozumie prostriedky, ktorými možno zistiť skutočný stav vecí.

Výsledky činnosti súdu dosiahnuté dokazovaním nazývame procesný dôkaz, preto musí vec objektívne preukazovať. Dôkaz však možno vykonať akýmkoľvek dôkazným prostriedkom za predpokladu, že ním možno zistiť stav vecí.

Na metódy použité pri zaistení dôkazov musí byť kladená základná požiadavka, aby situáciu zachytili tak, že ju bude možné na základe získanej dokumentácie kedykoľvek v budúcnosti podľa potreby znovu rekonštruovať. Musia pritom podávať úplný, verný a názorný obraz dokumentovanej skutočnosti. V prípade zložitých situácií, napr. posudzovanie havárie v chemickom podniku, je potrebné popísať prijateľným spôsobom vzájomné vzťahy, pretože po oboznámení s nimi sa vie sudca lepšie orientovať v prípadnom vyhodnotení súvzťažností

Dokazovanie je zakotvené aj v iných právnych predpisoch. Nie je možné ale uvádzať postup a už vôbec metodiku. Základnými metódami zaistenia vlastného technického dôkazu sú najmä: protokol (zápis) o obhliadke (miestne šetrenie), dispozičný náčrt s uvedením rozmerov, fotografická a filmová dokumentácia, odbery vzoriek ku skúškam / na analýzu, fraktografiu, DNA /, zachytenie stop a ostatkov a pod. Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav vecí.

Všetky činnosti smerujúce k cieľavedomému výsledku sú v podstate opakovaným konaním vykonávaným na základe poznatkov. Aby nebolo potrebné definovať podrobne vždy napr. sled činností, rozmerov a tvarov, vznikla sústava dokumentov, umožňujúcich realizovať hlavne opakované údaje, obecné normalizácia.

Technická normalizácia (normy STN /

Ústavné zákony, zákony a vyhlášky, sú obvykle považované za základný pilier právneho systému, ktorý sa týka správania ľudí a všetkých odborov ľudskej činnosti. Zaoberajú sa záležitosťami právnymi, organizačnými, ale aj technickými. V najvyšších právnych predpisoch sú často príslušné zásady formulované len ako všeobecné ustanovenia so širokým významom, pričom sa predpokladá, že podrobnosti budú ustanovené a vysvetlené v právne nižších dokumentoch. Teda je tu postupnosť a to zákon, jeho vykonávacia vyhláška a konkrétne smernice vo vlastnej prevádzke. Napríklad pre oblasť bezpečnosti práce a starostlivosti o zdravie (BOZP) na pracoviskách, najvyšší zákon, Ústava SR ustanovuje povinnosť vytvoriť podmienky na zdravú a bezpečnú prácu a na dodržiavanie zdravotne neškodného prostredia, ukladá dodržiavať bezpečnostné predpisy a byť za dodržiavanie zodpovedný, a to bez ďalšieho rozvádzania danej problematiky.

V minulosti bola otázka bezpečnosti a ochrany pri práci (BOZP) predpisovaná štátnymi a odborovými normami. Ich presné technické definovanie stanovujú národné a s legislatívou EU homologované normy.

Technické normy (označované vtedy skráteno ako ČSN / u nás dlhé desaťročia určovali základné parametre, vlastnosti a optimálne tvary, rozmery strojov a zariadení a prístrojov. Ich rekonštrukcia do novej podoby môže trvať veľa rokov, a preto sa bude dlhšie prevádzkovať a posudzovať podľa starých pravidiel. Aj v tomto prípade platí, že zvyk je železná košeľa. Okrem toho na prechodnú dobu budú doznievať rozpracované akcie (doprojektovanie, dokončenie už začatých akcií, kontroly a previerky, prevádzkové opravy a pod.). Znalosť zrušených noriem je preto momentálne na prechodnú dobu potrebná.

Pojem európske normy tiež nie je celkom presný, ale používame ho všade tam, kde nemôže prísť k omylu. Pre tieto normy sú typické zložité číslovania a pridlhé nadpisy, ktoré sťažujú niekedy účel a prehľadnosť textu.

Originálny názov Európska norma (EN) je oficiálny názov noriem vydávaných medzinárodnými normalizačnými strediskami. Ich platnosť u nás je jednoznačná ak norma EN bola prevzatá do národnej sústavy STN.

Číslovanie prevzatých európskych technických noriem v SR i v ČR je viazané na číslovanie anglických originálov, takže normy SR, ČR a celej EU majú rovnaké označenie - až na prípadné rozdiely vyvolané rôznym slovným prekladom názvov.

Vstupom do EU ako už bolo spomenuté v predchádzajúcej časti tohto príspevku , nastala ďalšia právna povinnosť v tejto problematike. Doslova pribudla povinnosť dodržiavať súčasnú celoeurópsku tendenciu, aby sa uplatnil v normalizácii systém postupnosti smerujúci k jednotnej úrovni bezpečnosti v práci.

Je možné konštatovať, že sa akceptuje vo všeobecnosti tento postup:

1. Smernica EHS / u nás realizované platné zákony / ako najvyšší dokument hlavných zásad pre určitú ohraničenú oblasť, napr. výroby, stroje a zariadenia až do prostredia s možnosťou výbuchu a pod. Či už ako vyhradené zariadenie, alebo ako určené pre špeciálne použitie / chémia, stavebníctvo, bane a pod. /
2. Technický hlavný predpis ako najvyšší národný dokument pre danú oblasť, je najčastejšie nariadenie vlády formou zákona. Obsahom však nie je už len všeobecná povinnosť dodržať ustanovené zásady, ale zákon obsahuje aj technické podrobnosti. Tento už je až podrobne prepracovaný až ako všeobecná technická norma a nie obvyklý právnický predpis.
3. Technická norma alebo iný vhodný predpis, ktorý rozpracuje dané zásady v obvyklej forme pre tento druh normatívu. Je to už doklad definujúci určité parametre a tiež veľkosť „rozptylu“ – tolerancie, o ktorú sa môžu od stanoveného parametra odlišovať.

Normy predstavujú legislatívou danú špecifikáciu, podľa ktorej je možné konkretizovať tvar, rozmery, stav a iné vlastnosti jak výrobného zariadenia a následne výrobného procesu, až následné užívanie na nich vyrobených výrobkov.

V legislatívnej oblasti technickej normalizácie, jej činnosť je podriadená / vychádza / z Rezolúcie Rady EÚ o úlohe normalizácie v Európe z 28.10.1999. Podľa tohto dokumentu sa stanovuje / vyžaduje /, aby ústredné orgány štátnej správy, realizovali strategický význam normalizácie tým, že v rámci svojej pôsobnosti, udržiavajú stabilný a transparentný právny, politický a finančný rámec, umožňujúci fungovanie normalizácie.

Ešte prednedávnom sa v Európe a vo svete vôbec, ak sa používali tak len väčšinou národné normy. Vzhľadom na potrebu hlavne výmeny a bezpečnosti sa používali niektoré medzinárodne uznávané normy v elektrotechnickej oblasti. Postupne ako medzinárodný štandard ISO, boli zavádzané pre medzinárodné použitie

Keďže normy už u našich predkov predstavovali koncentrovanú technickú múdrosť odborníkov, začali sa používať spočiatku ako záväzné technické odporúčania. V Československu boli spočiatku ako podnikové normy používané u väčších koncernov /ŠKODA, Baťa, ČKD, První Brněnská a pod. /, hlavne na doslova povolené druhy materiálov, niektorých spotrebných častí / spojovací a pomocný materiál, a pod. / a bola stanovená rozmerová rada / hrúbky plechov, tvary a vybrané rozmery valcovaných profilov a pod. /. Bolo možné už pri konštrukcii použiť len s počiatku odporúčané materiálové a rozmerové riešenie. Aj keď napr. s pevnostného hľadiska nebolo potrebné použiť rozmer nachádzajúci sa podnikovej norme, bolo preukázané, že úspora na váhe je až niekoľkokrát prevýšená nákladmi na jeho zaobstaranie.

Dokonca bolo stanovené koľko ks alebo kg, nebolo potrebné objednávať pretože sklad musel držať zlomkové množstvá.

Nad stanovenú hodnotu sa povinne vystavovala žiadanka. Než zákazka prešla cez prípravu výroby, existovala už vtedy taká logistika, že materiál bol dodaný / niekedy aj priamo do výroby a nie na sklad /.

Existuje viac všeobecných definícií noriem. STN EN 45020 Normalizácia a súvisiace činnosti Všeobecný slovník /ISO/IEC, časť 2 z roku 1996 definuje normu nasledovne:

Norma je dokument vytvorený na základe dohody, schválený uznávaným orgánom, ktorý obsahuje pravidlá, pokyny, znaky, činnosti alebo výsledky činností na všeobecné a opakované použitie a zameriava sa na dosiahnutie optimálneho stupňa poriadku a presnosti v danej súvislosti.

Vlastná normalizácia podľa uvedenej STN EN 45020, je činnosť, ktorou sa zavádzajú ustanovenia na všeobecné a opakované použitie, ktorá je zameraná na dosiahnutie optimálneho stupňa poriadku s ohľadom na aktuálne alebo potencionálne problémy danej oblasti. Táto činnosť sa skladá najmä z postupov zadávania, vypracovania a ich vlastného zavádzania.

V rámci medzinárodnej výrobnéj kooperácia súčasné normy plnia významnú funkciu aj v procese svetovej obchodnej integrácie ako prostriedok medziľudskej komunikácie vo svete. Normy sa vypracúvajú a používajú preto, lebo výrobcovia, užívatelia, spotrebitelia, obchod a úrady narážajú na závažné odborné problémy, ktoré si vyžadujú všeobecne a opakovane aplikovateľné riešenia.

V týchto prípadoch teda štát prostredníctvom zákona a nariadení vlády, ktorých zavedenie je nutnou podmienkou nášho vstupu do EÚ, aj chráni občanov pred nebezpečím pri používaní výrobkov a výrobných prostriedkov.

Vedľa výrobkov ktoré, slúžia k priamej spotrebe sú uvádzané na trh aj stroje a zariadenia, ktoré musia spĺňať uvedenú legislatívu. Na druhej strane stretávame sa s potrebou definovať – diagnostikovať konkrétny stav a bezpečnosť pri používaní a obsluhu.

Môže to byť aj len potreba vyvolaná predajom, dávaním ako protihodnota do zálohy alebo otázka potreby vykonania procesu údržby.

Údržbou je súhrn činností zabezpečujúcich štandardnú technickú spôsobilosť a hospodárnosť prevádzky zložky majetku, spomaľujúci fyzické opotrebenie, predchádzajúci jeho následkom a odstraňujúci drobnejšie chyby, spravidla bez demontáže dielov a bez výmeny súčiastok a podľa predpisov výrobcu alebo dodávateľa zložky majetku. Aby bolo možné definovať rozsah údržby a opravou - súhrnom činností, ktorými sa odstraňujú následky poškodenia, opotrebenia alebo straty prevádzkyschopnosti celku, skupín alebo dielcov zložky majetku. Za účelom uvedenia zložky majetku do prevádzkyschopného stavu, pričom nemusia byť zachované pôvodné rozmery a tvar novej zložky majetku, je potrebné definovať stav a z neho spresniť túto činnosť.

Na druhej strane objektívne poznanie / diagnostikovanie / stavu môže zodpovedne definovať hodnotu a bezpečnosť posudzovaného stroja alebo zariadenia.

V rámci zosúladenia s právom EÚ, sa v ustanoveniach zákonov, zavádzajú pojmy a definície používané pre tvorbu noriem a BOZP / napr. č. 264/1999 Z.z. v znení zákona č. 436/2001 /, so smernicami rozhodnutia rady č. 94/465/EHS a so smernicou 98/34/ES v znení smernice 98/48/ES, k najdôležitejším patria tieto pojmy a definície:

- Výrobok – je každá vec, ktorá bola vyrobená, vytážená alebo inak získaná, bez ohľadu na jej stupeň stavu, ale je určená pre uvedenie na trh / alebo užívania /. Sem patrí aj služba, ktorá sa poskytuje za úhradu, elektronickým spôsobom na základe individuálnej žiadosti / preto sem nepatria mediálne služby /. Zvláštnu skupinu tvoria určené výrobky, ktoré predstavujú zvýšené riziko právneho a iného oprávneného záujmu / napr. vyhradené zariadenia /. Tieto sa vôbec nemôžu uviesť do používania, ak u nich nie je preukázaná zhoda ich vlastností s technickými predpismi. U už požitých výrobkov, sa považujú aj za určené výrobky, pri prvom uvádzaní na trh.
- Výrobca – je označenie pre subjekt ktorý vytážil, vyrobil, alebo iným spôsobom získal výrobok.
- Dovožca – je označenie pre subjekt, ktorý uvedie na trh výrobok, z iného štátu.
- Splnomocnenec – je slovenská právnická alebo aj fyzická osoba, ktorú zahraničný výrobca poveril svojim zastupovaním na Slovensku.
- Distribútor – je subjekt ktorý buď výrobok predáva alebo sprostredkuje predaj alebo len sprostredkuje používanie.
- Uvedenie na trh – je okamžik kedy výrobok prejde z etapy výroby do distribúcie alebo už aj po inštalácii doužívania / ak ne ide o obchodný artikel /, aj v prípade, že sa jedná o vlastný výrobok.

Dôležitým pojmom je vzťah medzi technickými predpismi a normami. Podľa dnešného zákonného znenia sú normy nezáväzným odporúčaním, ktoré môže dobrovoľne každý použiť. Technické predpisy sa týkajú záväzných právnych ustanovení, preto obsahujú konkrétne technické požiadavky a to buď priamo, odkazom na normy, alebo až priamo začlenením znenia normy / alebo ich obsahu / do technických predpisov. Pri takomto začlenení môže vyplývať právna záväznosť pri používaní obsahu noriem.

Technická normalizácia hľadá, vyhodnocuje a určuje pre významné, opakujúce sa úkony, činnosti, predmety a výrobky optimálne, všeobecne platné riešenia. Úlohou noriem je doslova zaviesť spoločný technický jazyk a pomocou neho umožniť vzájomné dorozumievanie, kooperáciu technických a obchodných činností. Zjednocuje metódy, odstraňuje rôznorodosti podmienok aplikácie a definuje vlastnosti.

Norma je preto dokument dlhodobou vytváraný na základe skúseností a iných podkladov

/ zhromažďovaných za predchádzajúce obdobie /, ich vyhodnotením z praxe a na základe dohody, schválený dohodou alebo uznávaným orgánom, ktorý obsahuje pravidlá, pokyny, znaky / tvar, rozmery, obal a pod. /, alebo výsledky úkonov a činností na všeobecné a opakované použitie. Jej znenie sa zameriava na dosiahnutie optimálneho stupňa výsledkov a poriadku v danej súvislosti.

Norma, jej vlastné znenie ako dokumentu navzájom schváleného, je v platnosti celoštátnom alebo nadnárodnom merítku, po schválení oprávneným, minimálne uznávaným štátnym orgánom. Tento svojím znením udáva na opakované využitie definície ako sú pravidlá, usmernenia až definovanie výrobných a kontrolných postupov, riešení, vlastnosti - charakteristiky produktov, alebo súvisiacich procesov a pracovných metód. Ak je podľa nej vykonaná povinná realizácia a povinná zhoda, sú napr. určité časti vzájomne vymeniteľné, bezpečné a pod. Teda definuje pre realizáciu, podľa určenia, konkrétne parametre a iné údaje. Môže okrem definovania týchto konkrétnych parametrov, tiež zahŕňať alebo sa zaoberať výhradne terminológiou, symbolmi, balením, požiadavkami na označovanie alebo inú identifikáciu, ak sa tieto týkajú nielen výrobkov, realizačných procesov alebo výrobných alebo kontrolných metód. V ich obsahu a znení, ak obsahuje v súlade s dobou aj súčasné poznanie, je aj najoptimálnejším riešením.

Technické normy v právnom ponímaní, ako už bolo uvedené, nie sú právne záväzné. Ich rešpektovanie je dobrovoľné. Obvykle sa stávajú súčasťou zmluvných vzťahov. Zmluva je nielen miestom, na ktorom sa ich význam zvyšuje a následne sú tak vlastne výsledkom výmeny vynútiteľných príslubov strán stanovených na základe noriem.

Zákon tu používa pojem dôkazný prostriedok a pojem dôkaz ako synonymum. Spôsob vykonania dôkazu nie je predpísaný, ale musí podať nevyvrátiteľné vysvetlenie (usvedčenie). Otázku dôkazných prostriedkov upravuje O.s.p. v § 125 až 131, a tu nastupuje otázka použitia noriem.

Pri riešení záväzkových vzťahov po vykonaní (dodávke) ak sa nenaplnila svojím obsahom zmluva (niekedy aj predstava zmluvy), môže dôjsť k potrebe ju konkrétne definovať , a tiež jej formu a hlavne rozmer v prijateľných a platných mierach vyjadriť. Tento rozpor sa obvykle vyjadruje ako konkrétnym spôsobom prejavujúca sa vada plnenia.

Vnímajúc potrebu po stránke hmotnoprávnej podľa §§ 420 a 422 Obch. zák. je tu na mieste ako dôvodné, vadu definovať pojmom vlastná vada. Dôvodom pre takéto vymedzenie je tu skutočnosť, že nesplnenie zmluvy je dané jej vadným stavom, ktorý je v rozpore s definovaným. Odstránenie vady následne tvorí prevažne meritum sporu.

Vada vzniká nezhodou medzi stavom žiadaným (potrebným pre konkrétne využitie zo zmluvného plnenia, aj keď v zmluve nie je precízne definovaný, ale z charakteru použitia vyplýva) a stavom existujúcim na dodanom výrobku, vykonanej službe a pod.

Skutočnosť, že v súčasnosti platná právna úprava nezavádza povinné aplikovanie noriem do výroby a služieb (vlastná norma v zákonomnom ponímaní nie je povinne predpísaná), nie je dôvodom pre jej nevyužitie ako vzťažného etalónu. Pre svoju objektivitu, ale technická norma stanovuje určité optimálne hodnoty, o ktoré je možné oprieť vlastné hodnotenie, aby sa napomohlo zistiť skutkový stav takým spôsobom, v rámci ktorého súdne rozhodnutie bude prezentovať všetky znaky zákonnosti a samozrejme prevencie pred vznikáním protiprávných stavov.